

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakoml na njegov naslov 8 K.
Sküpa v edne fare 4 K.
Cena Novin v Amerike je na leto 12 K.
Cena ednega drobca je doma 6 Stirov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. ploš. v Csansevelh, CSERFOLD, Zalamegye.
K teml se mere pošilati naročnlas l val doplat, sej
pa v tiskarne.

Vsi naročniki tak domači kak amerikalnski
dobijo k NOVINAM bresplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jenušovoga.“

Dekle, na vojsko!

Pa so zaistino prišli tisti časi, ka si
tudi dekle morejo vrčiti puško na
ramo in maširati na bojno polje? Tu
pa tam se je že zgodilo, da so nešterne
dekle prostovolno stopile v vojaške
rende, edne z dobrim, druge pa s sla-
bim namenom.

Tudi mi vas, poštene Slovenske de-
kle, zovemo na vojsko, toda ne na
vojsko klanja in razdiranja, ne na
vojsko s puškov in mečom, nego na
vojsko za lepše življenje, na vojsko,
štero želeta od vas Bog in domovina.
To je sveta vojska.

Tri duga leta že boj trpi. Večkrat
se nam je prikazalo vüpanje mira, kak
se prikaže včasi drago sunce od obla-
kov, nego prišle so nove, čarne in
goste megle pa so pokrile to sunce
mira. Pa bo to vsikdar tak? Ne. Čas
mira pride. Pride pa tem hitrej čem
hitrej se ljudstvo spokori in ponizno
spozna pred Bogom svoje grehe. Med
temi ste tudi ve. Tudi ve ste krive,
da se je boži srd razlejao nad cele
narode in zato tudi ve morete skušati
njegovo bridkost.

Bodite odkritosrčne pred vsevedočim
Bogom in pravite same sebi: Tudi jaz
sam kriva toga boja, zato ka sam bila
preveč gizdava v obleki, v guči, v ob-
našanji, v cerkev sam toti hodila, nego
največkrat zato, da bi pokazala svojo
eifrasto obleko in tak na sebe obračala
oči dečkov; krčma, igra, ples, in sam
Bog zna, či ne kaj hüjšega, so bili
moji goreči cili; vse sam komaj čakala.
Kaj pa nespodobno pogovarjanje, po-
hüjšliva pisma, zapelavanje, znabiti
ešče nedužnih, žela po dobrom piti in
jesti? Pa naj bo zadosta od toga. Vsaka
more položiti roko na srce in pitati
svojo düšnovest, je li ne kaj takšega
včinila dozdej, potem pa trdno obljü-
biti lepše življenje. To je vojska, na

štero vas zovemo, to je delo, štero
želeta od vas Bog in domovina. Vzro-
kov za to je dosta.

Prvi vzrok je te, da si s tov dühov-
nov vojskov spravite mir srca na tom
sveti, po smrti pa düšno srečo na
veke.

Drugi vzrok te dühovne vojske je
tudi velike vrednosti. Poglejte! Ve ste
tiste bodoče gospodinje, štere do držale
tri hižne vogle, ve ste določene od Boga,
postati matere in dobre vzgojiteljice
svoje dece, ve ste dužne pokazati pred
svetom, ka je prava sreča samo v ti-
stoj hiži, gde kralüje krepost in po-
božno, versko življenje.

Pa ešče nekaj. Ta vojska vse spre-
meče in razrova. Koliko naših pošte-
nih dečkov je moglo zapüstiti očino
streho, štera jih je občevala razvüz-
danja in lumpanja, pa iti ta v vojaš-
nice, v strelske jarke, dnes živeti med
tem narodom, jätro med onim. Koliko
grdoga življenja in zapelivih prilik so
vidili! So ostali stanovitni in nepo-
kvarjeni v teh skušnjavah? Vüpajmo,
da je tak. Bojimo se pa, da, kak se
vidi in čüje od strašne pokvarjenosti
vojakov, posebno mladih, se tudi mno-
gih naših dečkov zgrabi ta küga, štero
potem prinesejo domo. Što bo mogeo
zatogavolo največ križov prenašati,
največ trpeti in jokati? Ve.

Nešetokrat se je že zgodilo, da je
pobožna, poštena, potrpežliva, šparavna
in delavna žena na dobro pot spravila
svojega razvüzdanoga in zapravlivoga
moža. Že Zlatovüstni sv. Janoš je pravo:
„Nihče ležej ne spreobrne trdoga moža,
kak dobra žena.“

Zapomnite si pa dobro: ki nema,
on ne more dati. To je, štera žena je
ne krepostna, je nepotrpežliva, nešpa-
ravna itd., ta ne more praviti svojemi
nemarnomi in zapravlivomi moževi:
idi na delo, ne zapravljaj, ne pij.

Mož njoj lahko v oči vrže reči

sv. Pisma: „Ej, zdravnik, ozdravi
samoga sebe!“

Zato pa na vojsko, dekle Slovenske!
Proti vsem grešnim nagnenjom, proti
gizdi, nevošëlivosti, jezičnosti, lakom-
nosti, poželenji, na vojsko proti plesi,
pijači, posebno proti žganci in rumi,
proti grdami guči in ponočevánji, z ed-
nov rečjov, na vojsko proti vsemi
onomi, ka Bog in sv. Cerkev prepove-
davata, ka poniža vašo čast in srečo
zdaj kak nedužne dekle, kesnej pa kak
poštene žene in podpore našega slo-
venskoga naroda.

Bodite vesele, nego vesele v Bogi.
Njemi darüjte vse svoje bridkosti. On
sam najbolje zna, ka vas čaka. Srečna
bo tista, štero Bog po svojoj voli ode-
bere za ženo in mater, srečnejša pa
ešče tista, štero si nebeski Ženin,
Kristus, zbere za svojo zaročnico.

(r—)

Bojna.

Taljanje pobiti. Furlanija pozajeta.

2. nov. Taljane tiramo pred seboj
pri potoki Taljamento. Dosta smo jih
vlovili. Vse vküp že okoli 200.000,
štükov pa več, kak 1.500.

Pri mostišči Latisana je iz 3 arma-
dnih zborov 60.000 Taljanov deli
djalo orožje. Vse štüki i tren je vu
naše roke prišo.

Pri vojski vojvoda Aosta smo dobili
40.000 kaputov.

Vu Cormons-i smo vu skladiščah
dosta ovsa naišli.

Na Flandrskom pri Dixmuiden to-
povski boj. Tak i na Chemin des Da-
mes, kde so Francozi močno napadali.
Tu so Nemci svoje čete nazaj pot-
gnoli.

Zjutra na Vsisvecove so Nemci va-
raš London vu zraki s bombami na-
padali.

3. nov. Taljanski front. Poležaj pri

Taljamento nesporemljiv. Štükov smo do zdaj 1.800 zarobili.

Na Flandrskom so Angluši pod ogen vzeli varaš Dixmuiden.

Pri kanali Rajna-Marne so Nemci severno-amerikanske vojake vlovili.

Na Macedonskom fronti topovski boj. 4. nov. Taljanski front. Na srednjem tečaju vode Taljamento smo prek prišli. Sovražnik je zgübo 6.000 možov i dosta štükov.

Na Flandrskom so Angluši pri gošči Houthouster napadali. Nazaj so bili zbiti.

Na Macedonskom fronti so Angluši napadali.

6. nov. Na fronti Taljamento smo strli Taljane.

Na bregi Col' di Lana, šteroga so Taljani vu zrak püstili i tak pozajeli, naše zastave plapočejo.

Taljani so od začetka segali za srce na Tirolskom, za Bozen. Vu dveh letih so naprej prišli, nega s stopajami lahko zmeri. Zdaj vu ništernih dnevah so vse zgübili.

Na Flandrskom bobneči ogenj. Angluši so napadali.

7. nov. Taljani nazaj idejo proti Piave.

Naše ino inozemske novine tak pišejo, da Taljani s pomočjov Francozov i Grkov se pri Piave proti postavijo.

Do zdaj smo 70 Taljanskih trdnjav pozajeli.

Na Flandrskom so Angluši znovič pozajeli ves Paschendaale. Sledi so Nemci eden del vesi vu žilavnom borenji pá li nazaj dobili. Angluši so nove moči vu bitje vrgli.

Kral Karol armadi.

Zahvala junakom ob Soči.

Kral je vödao sledeče armadno povelje:

Taljani so poslali pred dve i pol leti svojo milijonsko armado monarhiji za hrbet. Ona bi nam naj dala smrtni sünek, a moji junaški borci pri Soči so vu edenajstih krvavih bitkah zmagovito proti stanoli vsakomi navali.

Nedavno smo lahko pripravili tisti odločilni vdarec, štere se je razvijao vu dvanajseto bitje.

Najprisrčneje se vu dni osloboditve mojih primorskih dežel spominjam vseh junaštev, štere so od Risalov 1915 poveljniki i čete proti Taljanom skazale. Najzvestejše se spominjam tistih nešteti junakov, ki so mogli zmago plačati s cenov svojega življenja.

Vsemogočemi hvala! Krv teh junakov ne tekla zaman. Moje i mojih zvestih zaveznikov vojske stojijo globoko vu sovražnoj deželi. Pri stražnih

ognjih v Furlaniji se mojoj obrambnoj moči vzbüjavajo ponosni spomini, spomini na davno minole slavne čase, vu šterih se korenini vojaška mladost mojega nepozabnoga vüca, casara i krala Franca Jožefa i šterih časov nikdar ne mogoče ločiti od imenov mojih prednikov Karla i Alberta ino od spomina na Radeckija.

Düh teh velmožov, šteri žive za vse čase vu mojoj obrambnoj moči, naj nas pela i na dalje na poti vspehov, po šteroj edino zadobijo moji narodi mir, šteroga celi svet žele.

Bog s nami.

Baden pri Dunaji 2. nov. 1917.

Karol m. p.

Borojevič od prekvdarca.

Taljansko vojno voditeljstvo je na fronti ob Soči (Isonzo) pripravljeno bilo, da mi prekvdarimo. Da so tak biti bili, jedini zrok je, da je voditeljstvo glavo zgübilo.

Poljsko vprašanje.

Novine Berlinske pišejo: Poljsko dobi Litvanijo. Galicijo pridružijo k Polskomi. Za krala poljskoga vöskričijo vögrskoga krala-

Grki se bojijo,

da za Taljanami oni pridejo na red.

Angluši od Elsas Lotringe.

Angluški minister zvušnašnjih del je pravo od Elsas Lotringe, da oni želejo, da se ta dežela prikapči nazaj k Franciji. Mi to želemo, je pravo, i mi se za to bijemo, nego med našimi bojimi ciljami ne je na prvom mesti.

Hertling

je postavljeni od nemškoga casara za nemškoga deželnega kanclera.

Talijansko.

Prek vode Livenze smo stopili i prišli pred Benetke ali Venezia. Talijanov smo dozdej više 250 jezer zgrabili i 2300 štükov zaplenili. Na tirolskoj fronti ide Talijan tüdi z velikimi stopaji nazaj. Povsod smo že na talijanskoj zemlji.

Rusija za mir.

Ruskoga „sovjeta“ kotrige so zgrabile ministre, ladanje države mesto njih prevzeli i naznanile vojske, da njim prvo delo bo mir sklenoti.

Palestinsko bojišče.

Angleži so zavzeli mesto Ghaza i se bližajo Jeruzalemi.

Dom i svet. — Glási.

Naš apoštolski kralj prapovedao v vojski dvoboj. Dazdaj je navada bila med vojaki posebno med častniki, ka če so se med sehom kaj sposvadili — včasi celo za nikaj vredno reč — pa eden drugomi v pošteni kakši kvar napravili, so si to tak popravili, ka so se šli med sehom bit. Té boj, da sta ga dva razžaljeniva bila, se zvao dvoboj. Šteri je v tom dvoboju zmagao, tisti je bio pošten, pravičen, premagan pa krivec. Si leiko mislimo, keliko krivice je tü poštenjé trpelo, kde je vse od močnejše pestnice visilo. Zato je pa Maticerkev najostrej prepovedala dvoboj, kak samovoljno ljudomorstvo i še pokopati ne püstila tiste, ki so se ga vdeležili i v njem spadnoli. Ta grešna küga se je dozdej vlačila pri vojski. Vnogi je spoznao njeno krivično stran a moči pa malo što meo proti njej se zdignoti. Zdaj se je najšeo junak celoga sveta, naš apostolski Kralj, ki je prepovedao dvoboj pri vojski. Zaistno krščanski vladar, vreden ka živé i merjé za njega vojska njegova.

Tiskarna nam je pali vsaki teden 34 K podignola stroškov pri Novinah. Zuate kaj to pomeni? Više dvesto koron plačamo vsaki teden zvün papira i domače pošte samo za štam. Jeli, ka razumite to?

Od naših vojakov. Mrtev je: Škrilec Števan, 18. dbc. z Lemerja. Oktobra 27.-ga je krugla z puška v glavo zadela. Naznanila pajdaša: Šebjanič Šandor četovodja i Horvat Anton. Za vrlim mladencem žalüjeta oča, mati, sestri i vsi pajdaši. Daj Srce Jezusovo njegovoj düši večni, blaženi mir, za njim žalüjoče pa potolaži v srčnoj britkosti.

Na vögrski kat. tisk smo pri Sv. Jürji nabrali 252 kor. 89 fil. Iz toga je v cerkvi dano 43 kor. 37 fil. Po vesnicah nabrali Maček Ferenc 22 kor. 70 fil., Šalamon Jürij 10 kor. 40 fil., Lang Ferenc 6 kor. 80 fil., Geček Jürij 10 kor. 26 fil., Sračnjek Ivan 65 kor. 6 fil., Maček Mikloš 43 kor. 30 f., Dopona Alojz 32 kor. 90 f., Lang Mihálj 18 kor. 10 f. Na tom mesti Bog plati pravim vsem farnikom.

Čarič Jožef pl.

Slovenske pradje na bojišči. Veselo nam glasijo vojni dühovnik, vlč. g. Kós Vince, ka po vsakoj taborskoj meši smejo slovenski predgati. Lehko si mislite, dragi čitatelje, kakše veselje obide zdaj srca naših vrlih slovenskih vojakov.

Keliko krüha majo zdaj naši vojaki. Žerdin Štefan, topničar, z V.-Polane nam piše, ka so v talijanskih strelnih jarkah teliko obleke i krüha najšli, keliko prle niti nikdar vidéli neso. Nezmerno je veseli, ka so z božjov pomočjov prišli iz planin v lepo beneško dolino, kje je vsega povoli.

Vojaki za naš slovenski tisk. „Srčen pozdrav pošljemo mi stari čarnovojniki 48 i 49 let stari Slovenci svojim ženam, deci, rodbini, sosedom, svojimi milomi domi, kam priti tak jako želimo; z gorečev ljubéznostjov obiščemo tudi naše slovenske duhovnike i vrednika Novin pa M. Lista. Na veliko tolažbo nam je to čtenjé zato pa radovoljno pošljemo 14 kor. podpore na naš slovenski tisk: Sračnjek Mikloš od Sv. Jürja, Gomboc Matjaš z Pertoče, Kós Leopold z Krašič, Drvarič Ivan z Noršinec, Šavel Ivan z Moravee, Gjörkös Jožef z Rakičana železničarje pri granici Ruske Volhinije. — Serismo že, ali zato veselo obnašamo svoje vojaške dužnosti. Mislimo pa li največkrat domo, oj molite za nas, ka se nam spuni srčna žela“. — „Preveč veselo čtenje najdem v Novinah i Marijinom Listi, zato pošlem 6 kor. na podporo. Srčno pozdravljam stariše, ženo, sosede i celo radovsko občino“. Ficko Števan, topničár. — „Vnogo pot sem bio v nevarnosti, a Marija me je iz vseh rešila. Na njo sem mislo, ker so me nato navčile Novine in Marijin List, šteriva z veseljem prebiram i za šteriva se srčno zahvalim. Z Marijinov pomočjov sem dobo tudi srebrno svetinjico. Prvo plačo 6 kor. iz zahvalnosti zročim na podporo, naj se širi njeni List.“ Čmrečnjak Janoš, desetnik 20. dpp. z Martinošovec poleg Štrigove.

Prosijo odgovor eti vojaki. „Pisao sem tridvajsetikrat svojim starišam a niednoga odgovora nesam dobo. Korpič Janoš z Velikih Doleneec, Kúhar Janoš z Püconeec. Pozdraviva svoje domače, šteri si ne zmisljijo na naj, kda trpiva i se vojskújeva za mili dom. Če živejo najni starišje, prosiva odgovor od njih. Najni naslov je: k. u. k. Schw.-F.-Art.-Regt. No 14. Bat. 2. Feldpost 628. — Pišite njim rodbina ali sosedje, če starišov že nemajo širomaki. Kak milo njim more biti pri srci, ka odtistec ne dobijo glasa, kaj najraj majo. Vrednik.

Odlikovani so zavolo junaštna z malov srebrnov svetinjov: Korpič Janoš z V. Doleneec, Kúhar Janoš z Püconeec i Marko Ferenc, topničarje pri 14. teških topovih (štúkah), Čmrečnjak Janoš desetnik 20. dpp. z Štrigove. — Veliko srebrno svetinjo je pa dobo Cigan Janoš pešak 155. p. bat. z Petanec.

„Modim po Galiciji i vidim vsepovsed grobe vojakov s preprostimi križami. Na nešternom se še da čiteti ime, z drugoga je že zbrísano po železnih zobah časa. Keliko grobov pa vidim brez vsega znamenja! Pa jeli ti neznamenjeni grobovi majo koli koga, ki moli za tiste, šteri v njem prhnejo? Prosim ponizno v imeni svojih pokojnih vojaških pajdašov verne Slovence, naj te mesec November se nekaj zatajijo (naj parkrat ne pijejo vina, jabočnice, žganice pa nikdar) i naj vrelomolijo za duše pokojnih vojakov, posebno tistih, šterih tela ležijo brez vsega znamenja raztrošeno po dáljnih krajínah, za štere niti njihovi domači ne-

vejo. To zatajüvanje z molitvov de lepše svetilo i krasnej kinčilo pokojnih duše, kak če bi njim vse rože i vse svetelke sveta na grob položili.“ Š. M. stražamešter.

Popóvka i krava! Na Švicarskom, kde najbole razmijo k gospodarstvi, tistim deklinam, štere lepo grlo majo, več plačajo, ar so to v pamet vzeli, ka krava več mleka da, či dekla popevle, kda doji. To navado bi pri nas tu dobro bilo vpelati posebno zdaj v bojnom časi, gda vsepovsedi samó od toga čüje človek, ka nega mleka. Naše deklina znajo lepo popevati, naj poskusijo, bole de, kak či bi kravo z dojilnicov v hrébra dünkale.

Nekaj ešče ednok od krajnčkoga bitja. Andrižek Karol, oskrbnik krajnčke pristave nam piše, ka je neistina, ka bi njegova žena z Kúzmom znanje zaljubljenosti mela i ka je ne zajtra z njim nego dosta pred njim z drugimi ženskami prišla z kréme domo. Kúzmi je on oka tudi ne vóvdro, nego sam se je rano kda sta se za puško trgala. Hvala Bogi, da je ne vse tak istina, kak je prvi hip glašeno bilo, ali vendar jako-jako žalostno, do dna srea nas je zadela ta novica, ka krajučarce v tom žalostnom časi plesišče pohajajo i tak žalúlejo za svojimi vojaki.

Žena s dugimi vlasami. Švedske žene so imenitne za volo njuvih dugih lepih vlasih. Vu varaši Falun je edna žena, njeni vlasvoje do tla segnejo, ešče za njov se vlečejo. Dugi so 2 metra i 10 centimetrov.

Livianske vganke. Pet pa pet štal — edne pa edne dveri! Ka je to? — Eden par rokojic! Druga vganka imenuje ruo za špotljivca brezi jezika. Druga vganka: Ka ne sprne vu zemli, ka se ne vtopi vu vodi i ne zgori vu ognji! Ime, štero duže žive, kak njegov nositelj.

Marmelad mesto masti v Berlini. Vsi znamo, da zimos bolje de v želi mast, kak do zdaj. Nego dosta je bilo sadü i zelenjava, bode zadosta marmelada.

Pognojte drevji letošnjo jesen ali na sprotoletje. Lúdje menijo, da sadno drevje sploh ne rodi več let zaporedoma. Pa je ne tak. S gnojenjem morememo prisiljavati drevje, da vsako leto rodilo bode.

Karolov čete križ i vogrška volilna prava. Krai je ešče ministri Tisa za program krone postavio, da vsi, ki vu bojni dobijo Karolov čete križ (Karl-Truppen-Kreuz), dobijo volilno pravo, to je, pravico, da bodo poslance (követ) postavljali. Ki s svojim žitkom branijo domovino, doma tudi pravico dobijo. Minister volilne prave Vazsonyi je dao vküp spisati, ki majo imenuvani križ pa se je skazalo, da so več, kak polovica, ne magjarskoga jezika, nego k narodnostam razločnim slišijo. Na frontah potem iz vekšega vojaki ne magjarski se borijo. Kda bi to pred ministrom ležalo, je dao pridati, da volilno pravo samo oni dobijo, ki so 24 let stari, ki znajo čteti i pisati.

Poleg toga — proti nakanenji krala bi dosta junakov zgúbilo zasluženo volilno pravo. Zvün toga varaškomi prebivalštvi je namenjeno več prave dati, kak vesničkomu.

Sveče pod zapor vzete, či stoj više ma od ednoga metercenta. Maximal cena ednoga metercenta s ladov vred 280 koron.

Te mesec de notri pozavanje na službo brezi erožja. Med pozivom i rukivanjom se niha deset štirinajset dnevoj, da si dela lahko vred spravijo.

Maščüvanje Rusa. V Füxlinci (fara sv. Jürja) je k Cigler Andraši prišo eden Rus i pri njem je osto ništerne dni. Kda je dale šteo iti, je najem proso za delo. Ne je dobo. Iz maščüvanja je vužgo hišo, štera je zgorela. Kvara je 250 koron. Žandarje iščejo Rusa.

Zalejala se je vu maki. Korpič Mari, 15 let stara deklička v kradanovci — Kondorfa — je vodo zajimala iz mlake poleg hiše. Med tem se je pošklisnola i vu vodo spadnola, kde se je zalejala.

Repa do rekvirirana. Cena 40 kor., pridelovalec de mogo peljati na najbližanjo železniško postajo.

Krumplni do rekvirirani. Od vesi do vesi od hiše do hiše bodejo hodili. Krumplne prek vzeme Deželna Krumplne Posredovalna kancelarija. Pridelovalec pod zapor vzete krumplne več ne sme rabiti, dužen je občuvati, dokeč D. Kr. P. kancelarija prek ne vzeme. Ki sam ponüdi krumplne, ceno že večkrat popisano dobi, ovak pa se njemi doli potegne 20 procentov.

Železniška nesreča. Na Kolodvori v Bredi na Savi je brzovlak zavozo vu osebni vlak. Štiri osebe so mrtve, dosta je pa ranjenih.

P o š t a.

Edáidt Št. Beč. Od Škalič Lujza je stalen glas prišo zdaj, ka je v Šuji na Ruskom. Ve je znamkar že pisao domo. — Kočar Janoša žena. Dedonci. Penezi dobljeni. Hvala. — K. E. Pertoča. Hvala na podpori. Od tiste ženske pa nikaj ne objavimo. — S. J. Dolič. Brez svedokov se ne morejo trditi i objaviti takše reči. Hvalo dajte, da ste se ga rešili — da ljubiti smo dužni sovražnike svoje tudi.

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, tée-
ne in žejo gaséče
si more vsaki sam

napraviti za male stroške. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranče strašnica in višnja. Neuspeh izkljüčen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zim i pa vroče namesto ruma. Snovi z natenenim navodilom stanejo K 12 poštine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgúbili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.

Viskoček.

Tetica Julianna, maloga varaša fare verna, stara slušbenica je ravno lük zbirala, gda vóni na dveraj ogručeka zvonček cinka.

Julianna je posebno poznala razloček med cinkanjom i cinkanjom. Da cinkati se more jezero vrstno; — či ne gledamo cinkanje božne decé, šteri z no-nije trgajo na dveri stoječi zvonec — jeste cinkanje, z šteroga glasa človek že naprej zua što cinka, kakši človek trga zvonec. Je na priliko tihó cinkanje, je močno, je milo proséče, je čemerno je jálno pa ešče različno cinkanje. Naj samo človek vūho ma i naj pozna rozloček.

To zdajšnje cinkanje je na priliko ravne gospodsko bilo; skoro bi to mogli praviti ka je vojaško bilo, samo nej je zadosta močno bilo na to. Zastalno kakši možki ide — si misli Julianna tetica — i dol si zbríše roké od pre-pasnika, ta lúči lük, pa malo skrega vsigdar na poti bodočega psa i se pašči dveri odpirat.

* * *

Resau gospodski možki je bio; visiki, z čarnimi vlasmi, malo bleđi na obrazi, mustače je kratke meo, kak je to zdaj pri gospodi navada. More bit leitnant, samo ka je v civilskoj obleki — misli Julianna, da cinkanje je takše vojaško bilo.

Prosim, Gospod plivanoš so doma? Ja, prosim ponizno.

Mogo bi ž njimi gučati?

Kaj nej, prosim, naj idejo notri. — Julianna tetica kraj stopi z poti, naj naprej pusti toga vrloga gospoda, šteri tak enako hodi kak či bi pét količov bio požro. (Zastalno častnik, — si misli Julianna tetica).

Sem, prosim, naj idejo Gospod, tū je hiža za čakanje. Včasi zovem gospoda plivanuša. Prosim naj si dol sedejo; jaj samo okno vōodprem. Znajo te mūhe! za volo tih so okna zapréta.

Mladénc z dobrovolnim smehom muči i čaka. Gda sam ostane vse pogledne v toj maloj hiži, stare kipe i pohištvo, pa z prsti nikakšo noto klonka na stoli.

* * *

Že se čūje zvanaj, ka dveri odpirajo — edne, druge, tretje dveri — — potom pa stube škriplejo pod tihini, zmetuimi stopaji... tak no, tū je plivanoš. Seri, krotkoga obraza starček, ali zato ešče močen.

Ponizen sluga, doberdén Gospod plivanoš!

Bog daj gospod!

Moje imé je Kállai Dežó, železofabrikant, kak dobro znajo, tisti, koga so že tretjikrat ozvali.

Ja, ja! Vi ste, ki zdaj našo malo, dobro Senko od nas odženéte! No dobro. Pa naj samo blaženi bodete vkūp!

Oh prosim, Gospod plivanoš, to edno rad obečam!

Kak smo pa kaj zdavanjem?

Vse je vredi Gospod plivanoš — li edno dele mi fali.

No?

Znajo nemam cedule, ka sam že bio pri spovedi! Za te sam zdaj prišao.

Oh prosim, nega ležejšega dela, kak takšo cedulo dobiti. Zvolite, tū je moja zlečalnjek... No ne je dobro? Ja, jeli prašna je. Oj ta Julianna tetica, že je pozabliva, nej čūdo že je stara. Čakajte samo dol jo zbríšem sam. Znate Gospod, človek si brez slušbenice more znati tūdi promagti. Gda že oženjeni bodete to dobro zvedite.

Ali mladenec li stoji i zburkani samo krščak si obrača v rokaj. Lejko bi raj v cerkvi bili pri spovedi?

Prosim za odpūščenje Gospod plivanoš, jaz sam se nej prišao spovedavat!

Nej ste k spovedi prišli? Ka pa? Ne razmim vas...

Pa prosim prosto delo je to; jaz sam samo cedulo prišao prosit, brez štere nemrem k zdavanji stopiti — no lahko se razmi ka ne želem to od Gospoda plivanoša zobstom. Lehko 20 koron dojde...

Kakši dvajsti!... Krikne plivanoš že, skoro čemeren, gda je zvedo i razme, ka šče mladénc. Vi krivosvedočanstvo želite od méne? Ali dobro si zapomlite...

No nej krivosvedočanstvo, to ravno nej.

No ja, vi to želite, naj jaz s svojiim podpiskom svedočim ka ste bili pri spovedi — to je pa laž. To bi krivosvedočanstvo bilo. Z toga pa nigdar ne te siti! Gospod, vi ste nej dobro poglednoli, kam stopite ali ste ešče nigdar ne bili pri katoličanskem dūhovniku.

Stari dūhovni pastir enako, močno stoji. Ž njegovoga glasa se razžaljenost čūti.

Deživo sam 70 let, pa zdaj edno dete meni to pentūdi, naj za pejmezenjem lažem.

Ali prosim Gospoda plivanoša, nej trbe delo tak za žalostno gledati. Samo naj si oni zmislijo, či bi oni tūdi eden fabrikant bili! Li ne bi želeli naj komedio činim, naj se spovem, gda niti vere nemam...

Naj komedio činite! Šte jo začno komedio? Či neščete rábiti Sv. M. čerkve škéri, štere nam miloščo prinesejo, te zakoj idete k sv. cerkvi? Zakoj ščete vi zdavanja komedio igrati, či nikaj ne verjete? Jeli, pred oltar dolpokleknete, prignete glavo na blagoslov, prisegnete na Boga i na njegov evangelij v šterom neverjete, šteri je vam hokus-pokus?

Ali či mi je musaj vse to véiniti Gospod plivanoš. Dostojnost to žele. Tak se dostaja!

Dostojnost? Hvalim takšo dostojnost, štera je puna farizenške zvénešnosti.

Te pa to želite, Gospod plivanoš, naj samo k notariuši idem?

Ešče to je menša falinga, kak svestro prelomiti. Svestra samo tistim valaje, šteri verjejo...

Ali glejte Gospod pliv., to moja zaročnica meni nigdar ne dopūsti, naj samo pri notariuši bome pri zdavanji.

To jaz verjem! Ali stoga ešče ne shaja te, naj jaz vašo žele spunim. Naj jaz delnik bodem v drugoga grehi...

Ali, Gospod plivanoš, ka do oni delali z tistimi jezere i jezeri, šteri neverjejo!?

Od tistik te žele sv. M. Cerkev naj sami iščejo pravico i naj se ponizijo pred Kristušom! Cedulo od spovedi samo tisti dobi, šteri se spové...

Gospod plivanoš! Glejte samá sva! Jaz zastalno znam ka indri dobim to cedulo za pejnere.

Na priliko?

Na priliko v glavnom mestu. Poznam dosta takših, šteri se si tam spravili cedulo.

No vidite, te je to prosto delo! Vi ste bogati človek, ob 2. ide zeležnica, ite v glavno mesto, kūpите si cedulo. Ali znate ka, gda nazaj pridete, povejte meni gde je ta trgovina.

* * *

Vreme je oblačno; gosti, tenki dež ide, gda se fiakri približavajo k Cerkvi. Zaročnik, Kállai Dežó, mirovno guči s svojim (staršinom).

Tak vōvidim kak či bi trūden bio? Nej čūdo, včera sam 11 šegestij mogo pohoditi. 20 koron sam samo fiakri plačao. Naj je... vzeme vse te debele pope!

Pa vse to samo za to naj cedulo dobiš? No znabiti si se spovedao? Kaj nej? Li to bi ešče trbelo! Z toga popi ne do jeli!

Znaš edna dobra miseo mi je na pamet prišla. Stavo sam ednoga delavca, prostoga človeka i njemi pravim: Ščeš ti 10 koron za slūžiti?

10 koron? Kak ne bi šteo!

No vidiš — pravim — tū ja ta cerkev, idi netri, spovej se! Te pa prosí cedulo od spovedi, pa jo prinesi meni. — Vidiš tak sam si spravo to cedulo. Škoda ka sam jo nej mogo poglednoti, te novi pop je koverto dol zapečato, pa sam nej vūpao gorvtrgnoti.

No, hvala, ka samo maš — odgovori staršina.

Malo je pre dosta keštala. 19 kor. 80 fil. zeležnica, 20 koron fiaker, 10 kor., moj človek. Res je dobro, ka se človek ne ženi vsaki dén.

Te cedule bi me ešče na nikoj spravile!

* * *

Maloga varaša cerkev se je celo napunila. V svetloj obleki oblečeni gospodje i gospe se rivajo v cerkvi. Na strani oltara je puno takših, šteri vsako zdavanje z radovednosti viditi morejo. Pri velikom oltari dva cemeštra komaj znata red držati.

Stari plivanoš v svetloj cerkvenoj obleki stopi k oltári, prej vzeme pismo. Vse je v redi. Cedulo od spovedi najobslednjim, gorvtrgne. Gda pregledne v pismo, malo bleđi grata — ali včasi nazaj dobi svojo prvejšo farbo.

Vnošina nemirovno čaka; rodbina, zaročnika pred oltar stopita, začne se ceremonija. Plivanoš malo trepeče, ali li z svetešnjim glasom pravi: Vu iméni Oše i Sina i Dūha Svetoga. Dragi Krščeniki! Na znanje vam damo, ka so že trikrat se ozvali v toj cerkvi tū nazoči stoječi zaročniki po imeni: Viskoček Vince... mestni pometač...

Odpūščanje! Križi ves bleđi zaročnik, moje imé je Kállai Dežó železofabrikant.

Kállai Dežó? Hja tak! Ali te je to nej vašá cedula. Samo glejte.

Zaročnik samo gléda! V ednom očnom megnjenji vse razmi! — Da bi ga vsi pekten-ski... mrmra, škriple z zobmi — sirota zaročnica pa tak bleđa grata, kak njoj je bela obleka. Te vol, medved, elefant! Povedo sam njemi naj moje ime da zapisati, po ovo zdaj! svoje je dao zapisati!

Vsi se snižejo, šteri na glas, šteri robec tišče na vūsta...

Samo eden človek je mireven — plivanoš — i naj de z toga žmetnega štališa kaj mogo véiniti, na glas, ka vsi čūjejo, same telko pravi:

Cemešter, pokažite temi človeki, gde je spovednica.

